

En ny strafftidslag

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till en ny strafftidslag.

Lagen innehåller bestämmelser om när fängelsestraff får verkställas och hur strafftid ska beräknas. Förslaget innebär en modernisering och omarbetning för att göra regelverket tydligt och enklare att förstå och tillämpa. Det innebär också en anpassning till systemet med överförande av straff mellan olika länder.

Lagförslaget innebär bl.a. att strafftiden ska beräknas enbart i dagar och att bestämmelser om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande samlas i en ny lag. Det införs tydligt angivna tidsramar för att hålla en dömd i häkte i samband med placering i kriminalvårdsanstalt. Möjligheten att lämna nöjdförklaring utökas, liksom möjligheten att återkalla ett beviljat uppskov med verkställighet av fängelsestraff.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2019.

I betänkandet finns tre reservationer (V).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:250 En ny strafftidslag.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
En ny strafftidslag	6
Reservationer	17
1. Verkställighet vid skärpt straff i högre rätt, punkt 2 (V).....	17
2. Intagning av dömda i häkte och arrest, punkt 3 (V).....	17
3. Barn och unga i häkte och arrest, punkt 4 (V)	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Propositionen	20
Följdmotionen	20
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	22
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	56

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. En ny strafftidslag

Riksdagen antar

a) regeringens förslag till

1. strafftidslag (2018:000),
 2. lag (2018:000) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande,
 3. lag om ändring av rättegångsbalken,
 4. lag om ändring i brottsbalken,
 5. lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,
 6. lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,
 7. lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll,
 8. lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av slutna ungdomsvård,
 9. lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,
 10. lag om ändring i fängelselagen (2010:610),
 11. lag om ändring i lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder,
 12. lag om ändring i lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen,
- b) utskottets förslag i bilaga 3 till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:250 punkterna 1–13.

2. Verkställighet vid skärpt straff i högre rätt

Riksdagen avslår motion

2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 1 (V)

3. Intagning av dömda i häkte och arrest

Riksdagen avslår motion

2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 2 (V)

4. Barn och unga i häkte och arrest

Riksdagen avslår motion

2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 3 (V)

Stockholm den 31 maj 2018

På justitieutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Lawen Redar (S), Jan Lindholm (MP), Patrick Reslow (-), Jens Holm (V) och Sultan Kayhan (S).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2017/18:250 En ny strafftidslag. I propositionen föreslår regeringen en ny lag om när fängelsestraff får verkställas och hur strafftid ska beräknas.

En motion har väckts med anledning av propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

Riksdagen beslutade den 23 maj om ändringar i 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar (prop. 2017/18:169, bet. 2017/18:SoU30, rskr. 2017/18:307). Lagändringen träder i kraft den 1 oktober 2018. Även i nu aktuell proposition föreslås ändringar i denna bestämmelse. För att samordna de aktuella lagändringarna har utskottet tagit fram ett förslag till lag om ändring i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar. Utskottets förslag finns i bilaga 3.

Utskottets överväganden

En ny strafftidslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ny strafftidslag och övriga lagförslag.

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om avslag på de delar av propositionen som rör dels möjligheten att omedelbart verkställa ett fängelsestraff i de fall hovrätten skärper straffet, dels en ökad flexibilitet när det gäller att ta in en dömd i häkte eller polisarrest i samband med att han eller hon ska överföras eller förpassas till en kriminalvårdsanstalt, och om att regeringen snarast ska återkomma med ett förslag i linje med vad som föreslås i SOU 2016:52 när det gäller barn och häktning.

Jämför reservation 1 (V), 2 (V) och 3 (V).

Bakgrund

I lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. (strafftidslagen) finns bl.a. bestämmelser om när ett fängelsestraff får verkställas och hur tiden för verkställigheten ska beräknas. De lagändringar som gjorts sedan den nuvarande strafftidslagen trädde i kraft 1974 har framför allt gällt detaljfrågor, och någon allmän översyn av lagen har inte gjorts. De förarbeten som utgör vägledning för lagens tillämpning är således i många fall över 40 år gamla. Lagen har enligt regeringen blivit föråldrad, svåröverskådlig och svår att tillämpa, vilket skapar problem för de tillämpande myndigheterna. Kriminalvården har uppmärksammat att regelverket brister, är svårtillämpat, ger upphov till tolknings- och tillämpningssvårigheter och kan ge felaktiga frihetsberövanden.

Propositionen

En ny strafftidslag

Den nya strafftidslagen ska enligt regeringen reglera frågor om inledande av verkställighet av fängelsestraff, dvs. när och hur verkställighet av fängelsestraff får eller ska inledas och hur strafftiden ska beräknas. Lagen bör vara tillämplig på alla fängelsestraff som enligt lag dömts ut eller bestämts som påföljd för brott. Lagen ska också omfatta fängelsestraff som ska avtjänas efter förverkande av villkorligt medgiven frihet. För tillämpningen bör det sakna betydelse om straffet dömts ut eller bestämts genom en dom eller ett beslut. Lagen bör också vara tillämplig på frihetsberövande påföljder som har

dömts ut eller bestämts i ett annat land. Även fängelsestraff som dömts ut av internationella domstolar och tribunaler ska omfattas.

Inledande av verkställighet av fängelsestraff

När ett fängelsestraff får verkställas

Regeringen föreslår att det som huvudregel ska gälla att ett fängelsestraff får verkställas när en dom eller ett beslut i den del som avser fängelsestraff fått laga kraft mot den dömd. Det är den ordning som gäller enligt den nuvarande regleringen, men för att öka tydligheten och underlätta tillämpningen föreslås att kravet på laga kraft ska komma till direkt uttryck i lagtext. Regeringen föreslår att motsvarande ska gälla för påföljder som dömts ut eller bestämts i ett annat land.

Redan i dag gäller dock att ett fängelsestraff under vissa omständigheter får verkställas trots att en dom eller ett beslut inte vunnit laga kraft. Det kan gälla t.ex. när det finns behov av att utföra behandlingsinsatser utan avbrott eller vid förverkande av villkorligt medgiven frihet vid misskötsamhet. Även enligt bestämmelsen i 38 kap. 9 § brottsbalken ska i de fall som där behandlas domstolens beslut gälla omedelbart om inte något annat förordnas. Det gäller bl.a. rättsens beslut om åtgärd enligt 34 kap. 6 § andra stycket brottsbalken.

Verkställighet vid skärpt straff i högre rätt

Regeringen lämnar i propositionen förslag om att det i ytterligare en situation finns skäl att frånga huvudregeln, nämligen då en dömd påbörjat verkställigheten av ett fängelsestraff och hovrätten efter överklagande av åklagaren eller målsägaren skärper straffet. Regeringen föreslår att hovrättsens dom eller beslut i ett sådant fall ska börja gälla omedelbart. Skälet är enligt regeringen att det i praktiken har visat sig att det med den nuvarande ordningen kan uppkomma avbrott i verkställigheten om den dömd hinner avtjäna tingsrättens dom eller beslut innan hovrättsens skärpta dom eller beslut fått laga kraft mot honom eller henne. Bestämmelsen ska dock inte gälla intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Regeringen konstaterar att den föreslagna ordningen visserligen innebär ett avsteg från den grundläggande huvudregeln om att ett fängelsestraff får verkställas först när en dom vunnit laga kraft mot den dömd, men även att ett fängelsestraff redan i dag under vissa omständigheter får verkställas trots att en dom eller ett beslut inte fått laga kraft mot någon av parterna (omedelbar verkställighet). Det finns därför inga principiella hinder mot den föreslagna ordningen.

För att undvika att det uppstår orimliga resultat i det enskilda fallet föreslås dock även en möjlighet för en domstol att besluta om avsteg från den föreslagna ordningen med omedelbar verkställighet vid skärpt straff i hovrätten.

Minskade hinder mot verkställighet

Det finns i dag också fall då verkställigheten inte får påbörjas trots att en dom eller ett beslut fått laga kraft eller annars får verkställas omedelbart. Syftet med regeln är att undvika oskäliga resultat. Det gäller t.ex. innan en första ansökan om uppskov eller framställning om att straff ska avtjänas i en annan stat prövats eller om rätten beslutar om inhibition. Regeringen bedömer att de regler om hinder mot verkställighet som finns i dag är motiverade men ser anledning att begränsa hindrets omfattning vad gäller intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Vidare föreslår regeringen en ändring som innebär att prövning enligt 34 kap. 6 § andra stycket brottsbalken inte längre ska hindra verkställighet. Bestämmelsen reglerar vad som gäller när det vid verkställigheten av en fängelsedom visar sig att det brott som domen gäller är begånget före det att en tidigare påföljd har dömts ut och det inte framgår av domarna att den andra påföljden har beaktats. Efter det att båda domarna fått laga kraft ska domstolen pröva vad den dömde ska undergå till följd av den dom som sist ska verkställas. Med anledning av detta får inte det fängelsestraff för vilket domstolsprövning ska ske börja verkställas. Det kan få till konsekvens att den dömde frigges innan domstolen hinner pröva påföljden. Regeringen föreslår därför att regleringen i 34 kap. 6 § andra stycket brottsbalken inte längre ska hindra verkställighet. Detsamma gäller för verkställighet av slutna ungdomsvård.

Hur verkställighet ska inledas

En grundläggande utgångspunkt är att verkställigheten av ett fängelsestraff ska påbörjas så snart som möjligt och utan onödigt dröjsmål efter det att straffet blivit verkställbart. Regeringen föreslår därför att det tas in i lag att en dömd ska ges rätt att påbörja verkställigheten av ett fängelsestraff om han eller hon begär det och straffet är verkställbart. Det ska dock vara möjligt att i en förordning ange undantag, t.ex. för att undvika att Kriminalvården ställs inför orimliga krav i exceptionella situationer, som exempelvis vid upplopp eller allvarlig smitta.

Regeringen föreslår vidare att det nuvarande systemet med föreläggande om inställelse för dömda som inte är frihetsberövade behålls. Kravet på att ett föreläggande ska utfärdas utan dröjsmål regleras i lag. Vidare moderniseras Kriminalvårdens möjlighet att i vissa fall skjuta upp verkställigheten och regleras i lag. Enligt regeringen framstår det nuvarande systemet alltjämt som en i huvudsak lämplig ordning där verkställigheten när en dömd är frihetsberövad ska påbörjas omedelbart där den dömde förvaras. Bestämmelsen bör dock förtydligas och utvidgas till att även omfatta fall där den dömde är omhändertagen i avvaktan på prövning av t.ex. frågan om förverkande av villkorligt medgiven frihet på grund av misskötsamhet eller av frågan om undanröjande av skyddstillsyn på grund av misskötsamhet.

Intagning i häkte

Den som ska förpassas till kriminalvårdsanstalt för verkställighet av fängelsestraff får enligt nuvarande ordning tillfälligt förvaras i häkte eller polisarrest i avvaktan på beslut om placering. I praxis har bestämmelsen också ansetts tillämplig när en intagen ska omplaceras eller vid återförande av en intagen efter det att han eller hon avvikit. Syftet är att hinna avgöra var den dömd ska placeras eller underlätta planeringen av Kriminalvårdens transporter. Enligt uttalanden i förarbeten och enligt praxis bör en sådan placering inte pågå längre än någon eller några få dagar.

Bestämmelserna om placering i anstalt har sin bakgrund i kraven på att ordningen och säkerheten i anstalterna ska kunna upprätthållas. Bland annat ska behovet av att undvika en olämplig sammansättning av intagna beaktas och att Kriminalvården i övrigt ska kunna bedriva en ändamålsenlig verksamhet i anstalten.

Kriminalvårdens uppgift att placera intagna har enligt regeringen blivit mer komplicerad och tidskrävande än tidigare. Regeringen gör bedömningen att regleringen om när och under hur lång tid en dömd tillfälligt får tas in i häkte eller polisarrest bör anpassas till dagens mer komplexa förhållanden och bli mer flexibel. Syftet med förslaget är att skapa förutsättningar för en fullgod utredning och en säker och ändamålsenlig placering av dömda.

Regeringen föreslår att en dömd som ska överföras eller förpassas till kriminalvårdsanstalt för verkställighet av fängelsestraff i anslutning till det bör få tas in i häkte i avvaktan på anstaltsplacering eller om det behövs med hänsyn till transportförhållandena. Den dömd bör i sådana fall tillfälligt få tas in i polisarrest.

Tiden i häkte får aldrig vara längre än nödvändigt och inte längre än sju dagar om det inte finns särskilda skäl för en längre tid. Tiden i häkte får dock aldrig vara längre än 30 dagar.

Enligt regeringens mening bör det dock inte införas någon uttrycklig eller absolut tidsgräns för hur länge en dömd får förvaras i polisarrest. Däremot bör det uttryckligen framgå att en sådan förvaring endast får vara tillfällig. Det innebär att den endast ska få pågå under mycket kort tid och i princip inte längre än en eller ett par dagar. Vidare bör en sådan förvaring i praktiken endast komma i fråga om en förvaring i häkte inte är möjlig. Den bör också främst avse situationer när förvaringen behövs med hänsyn till transportförhållandena. För att förtydliga att de fastställda tidsramarna avser den sammanlagda tiden i polisarrest och häkte bör det anges i lagtexten. Det innebär att en dömd som t.ex. först tas in i polisarrest under en dag sedan kan förvaras i häkte högst sex dagar. Även om det finns särskilda skäl får den dömd i exemplet inte förvaras i häkte längre än under högst 29 dagar.

En liknande reglering införs i fängelselagen för den som ska omplaceras från en kriminalvårdsanstalt till en annan. Utgångspunkten i omplaceringsfallen bör dock även fortsättningsvis vara att anstalten i första hand ska försöka hantera frågan på plats och att det bör vara först när sådana åtgärder inte är möjliga att vidta som placering i häkte eller polisarrest bör kunna tillgripas.

Vid en planerad omplacering bör en placering i häkte eller polisarrest normalt inte komma i fråga. Kriminalvårdens ställningstagande ska vara möjligt att överklaga. Sker placeringen med hänsyn till transportförhållanden är ställningstagandet dock närmast att anse som en verkställighetsåtgärd och ska inte gå att överklaga.

Regeringen anser att regleringen om tillfällig placering i häkte eller polisarrest i samband med omplacering också ska tillämpas på motsvarande sätt när det gäller intagna som efter att ha avvikit ska återföras till kriminalvårdsanstalt.

Barn och unga i häkte och arrest

Även om det finns flera olika bestämmelser som syftar till att säkerställa restriktivitet med att döma ungdomar till frihetsberövande påföljder döms varje år ett fåtal unga personer till fängelse.

När det gäller förvaring i polisarrest av barn och unga som ska överföras eller förpassas till kriminalvårdsanstalt för verkställighet av fängelsestraff eller som ska omplaceras till en annan kriminalvårdsanstalt, är regeringens bedömning att en sådan förvaring endast bör komma i fråga om det är absolut nödvändigt. Särskilda ansträngningar bör göras för att undvika att en ung dömd behövs tas in i polisarrest, och andra alternativ bör först ha uttömts. Det kan dock inte helt uteslutas att det i ett enskilt fall kan uppstå ett sådant behov, t.ex. vid en transport av en ung dömd där den dömdes hälsotillstånd eller en akut situation gör att den dömd inte kan föras direkt till den anstalt som han eller hon ska placeras i. Regeringen anser således att det bör införas en bestämmelse som anger att om en dömd är under 18 år får han eller hon tas in i polisarrest endast om det är absolut nödvändigt.

I propositionen framhålls i detta sammanhang vikten av att man vid placeringen av unga uppmärksammar och möter ungas och barns särskilda behov. Regeringen hänvisar även till utredningen Färrer i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52) som för närvarande bereds i Regeringskansliet. I utredningen föreslås bl.a. att det som huvudregel ska gälla att en häktad under 18 år inte ska förvaras på häkte utan på särskilt ungdomshem. För att tydliggöra att barn inte bör placeras i polisarrest föreslås även att den som är gripen eller anhållen och som inte fyllt 18 år får förvaras i polisarrest endast om när det är absolut nödvändigt.

Regeringen har även gett Kriminalvården i uppdrag att analysera hur situationen för barn som frihetsberövas kan förbättras. Uppdraget ska redovisas i augusti 2018.

Nöjdförklaring

Syftet med en nöjdförklaring är att ge den dömd en möjlighet att få påbörja verkställigheten av ett fängelsestraff innan en dom eller ett beslut fått laga kraft. Som regelverket är utformat i dag är dock möjligheten att lämna nöjdförklaring begränsad till dess att överklagandetiden går ut. Det innebär t.ex. att om en dömd har överklagat men sedan ångrar sig och vill börja avtjäna

sitt straff har han eller hon inte möjlighet att genom nöjdförklaring få påbörja verkställigheten.

Regeringen föreslår att nöjdförklaringens innebörd ska vara ett avstående från att överklaga eller fullfölja ett överklagande av en dom eller ett beslut i den del som avser fängelsestraff, och lagtexten bör ange att nöjdförklaring ska kunna lämnas även efter det att en dom eller ett beslut har överklagats. En nöjdförklaring ska innebära att domen eller beslutet i den del som avser fängelsestraff får laga kraft mot den dömd.

Vidare så förstärks och förtydligas formkraven för en nöjdförklaring. En nöjdförklaring ska inte få tas emot utan att både den som tar emot förklaringen och den dömd har tillgång till domen, beslutet eller ett domsbevis. Om den dömd är frihetsberövad krävs även att han eller hon har haft betänketid till den andra dagen efter den då domen avkunnades för honom eller henne vid rätten eller på annat sätt delgavs honom eller henne i sin helhet. Den dömd ska om möjligt ges tillfälle att under betänketiden samråda med sin försvarare. Innan en nöjdförklaring lämnas ska den som tar emot förklaringen på lämpligt sätt ha klargjort innebörden och verkan av nöjdförklaringen för den dömd. När en nöjdförklaring lämnas ska ett vittne närvara och nöjdförklaringen ska dokumenteras.

Uppskov

Utgångspunkten vid verkställighet av fängelsestraff bör enligt regeringen även i fortsättningen vara att den ska påbörjas så snart som möjligt efter det att straffet är verkställbart. Möjligheten till uppskov bör därför alltså präglas av återhållsamhet.

Regeringen föreslår i propositionen att regleringen förtydligas och anpassas till dagens förhållanden på så sätt att den dömdes familjeförhållanden lyfts fram och att det framgår att dessa kan utgöra ett skäl för att bevilja uppskov direkt av lagtexten. Vidare föreslås den tidigare särregleringen för gravida eller ammande kvinnor utformas på ett könsneutralt sätt och utformas på så sätt att en dömd som är gravid eller ammar barn får beviljas uppskov under så lång tid som anses skäligen.

Enligt regeringens bedömning finns det även skäl att modernisera och ytterligare lyfta fram betydelsen av samhällsskyddsintresset. Regeringen föreslår därför att uppskov får beviljas i den utsträckning som intresset av samhällsskydd medger det. Det innebär att sådana omständigheter som t.ex. att det finns risk för att den dömd kommer att avvika eller begå brott som regel inte ska leda till att uppskov beviljas.

Regeringen föreslår att möjligheten att återkalla ett beviljat uppskov utvidgas något. Ett beslut om uppskov ska således få återkallas om det väsentligen brister i de förutsättningar som legat till grund för beslutet eller den dömd lagförs för nytt brott. Regleringen ska inte vara tvingande utan det ska överlämnas åt Kriminalvården att i varje enskilt fall bedöma om det finns tillräckliga skäl för återkallelse.

I dag gäller att den dömda får uppskov vid en första ansökan om uppskov till dess att Kriminalvården prövat hans eller hennes uppskovsansökan. Denna regel bör enligt regeringen behållas.

Däremot föreslås en förändring när det gäller uppskov vid intensivövervakning. I dag gäller att om en dömd ansökt om att få verkställa straffet utanför anstalt i form av intensivövervakning med elektronisk kontroll får han eller hon inte tas in i en kriminalvårdsanstalt för att påbörja verkställigheten innan ansökan slutligt prövats och beslutet fått laga kraft. Regeringen föreslår att hinder mot verkställighet vid ansökan om intensivövervakning inte ska gälla för längre tid än till dess att Kriminalvården prövat ansökan, även om den dömda överklagar beslutet.

Straffidsberäkning

Regelverket renodlas

Bestämmelserna om beräkning av strafftid och tillgodoräknande av tid för frihetsberövande har sedan lång tid tillbaka varit föremål för tolknings- och svårigheter. Enligt regeringens bedömning behöver regelverket struktureras på ett mer ändamålsenligt och användarvänligt sätt. Det behöver även reformeras i syfte att åstadkomma ett mer konsekvent och heltäckande system samt anpassas till dagens förhållanden. Det finns även ett behov av mer tydligt utformade bestämmelser som är lättare att förstå och tillämpa.

Regeringen föreslår att regelverket om beräkning av strafftid renodlas. Regeringen anser att strafftidslagen ska reglera förutsättningarna för straffidsberäkningen. Materiella bestämmelser, t.ex. om inräkning av strafftid och om avbrott i verkställigheten, som påverkar beräkningen regleras i annan författning.

Tidpunkten för strafftidens början

Vid beräkning av strafftiden ska som huvudregel strafftiden beräknas från och med den dag fängelsestraffet är verkställbart och den dömda av den anledningen berövas friheten eller han eller hon berövas friheten som häktad eller omhändertagen eller redan är berövad friheten som häktad eller omhändertagen enligt 26 kap. 22 § första stycket eller 28 kap. 11 § första eller tredje stycket brottsbalken.

Det förekommer att ett fängelsestraff med anledning av tidigare frihetsberövanden redan har avtjänats före det att domen eller beslutet har meddelats eller efter det att domen eller beslutet har meddelats men före det att domen eller beslutet blivit verkställbart mot den dömda. I ett sådant fall ska tidpunkten för strafftidens början anses vara den dag när domen eller beslutet i den del som avser fängelsestraff fått laga kraft.

Både den dag som den dömda börjar avtjäna ett fängelsestraff och den dag som den dömda blir frigiven i fortsättningen ska räknas in i strafftiden. Motsvarande beräkningssätt föreslås gälla vid verkställighet av fängelse i form av intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Beräkningsgrunder

I dag beräknas strafftid i såväl kalendertid som dagar. Vid verkställighet av fängelsestraff om sammanlagt högst två månader omräknas strafftiden till dagar så att en månad ska anses utgöra 30 dagar. Vid verkställighet av fängelse överstigande två månader räknas däremot strafftiden i månader och år (kalendertid).

Regeringen föreslår att beräkning av strafftid enbart ska göras i dagar. Ett fängelsestraff i månader eller år ska omräknas till dagar så att med en månad ska avses trettio dagar och med ett år trehundra sextiofem dagar.

Om flera fängelsestraff på viss tid verkställs samtidigt, ska den sammanlagda fängelsetiden i dagar läggas till grund för beräkningen av strafftiden.

Strafftidsbeslut och ändring av strafftidsbeslut

Regeringen föreslår att en dömd ska meddelas ett strafftidsbeslut som fastställer dagen för strafftidens början, fängelsestraffets längd i dagar, antalet dagar som ska tillgodoräknas av tidigare frihetsberövande, och dagen för strafftidens slut.

Om fängelsestraffet uppgår till mer än trettio dagar ska beslutet även fastställa tidigaste dag för villkorlig frigivning, återstående strafftid i dagar, och dagen för prövotidens utgång. Om ett strafftidsbeslut avser ett fängelsestraff på livstid ska beslutet fastställa dagen för strafftidens början, och antalet dagar som ska tillgodoräknas av tidigare frihetsberövande om straffet tidsbestäms. Ett strafftidsbeslut ska meddelas utan dröjsmål.

Ett strafftidsbeslut ska ändras när omständigheterna ger anledning till det och ska meddelas utan dröjsmål.

Vistelse utanför anstalt och avbrott i verkställigheten

Regeringen understryker ett avbrott i verkställigheten även fortsättningsvis bör räknas från och med dagen för avbrottet till och med dagen då verkställigheten återupptogs. Vid beräkning av tiden för avbrott bör således del av dygn även fortsättningsvis räknas som hel dag.

Regeringen föreslår att Kriminalvårdens nuvarande möjlighet att i vissa fall, t.ex. misskötsamhet, besluta om att vistelse utanför anstalt inte ska inräknas i verkställigheten tas bort. Detta bl.a. på grund av att den intagne kan bli utsatt för sanktioner i dubbel bemärkelse för samma misskötsamhet. Det gäller även vid verkställighet utanför anstalt i form av intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Ny lag om tillgodoräknande av tid

De nuvarande reglerna för tillgodoräknande av tid för frihetsberövande har kritiserats för oklarheter om vilka frihetsberövanden som ska kunna tillgodoräknas och när i tid ett frihetsberövande ska ha skett för att kunna tillgodoräknas. Likaså saknas situationer som borde omfattas. Regeringen föreslår därför en ny lag om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande.

Vissa delar av bl.a. strafftidslagen och brottsbalken flyttas över och inarbetas i den nya lagen. Lagen ska innehålla bestämmelser om när tid för frihetsberövande i Sverige och utomlands ska eller får tillgodoräknas som verkställighet av påföljd.

En generell bestämmelse om obligatoriskt tillgodoräknande införs och ansvaret ska helt ligga på Kriminalvården.

Regeringen anser vidare att möjligheter till fakultativt tillgodoräknande ska finnas även fortsättningsvis, alltså att en domstol har möjlighet att förklara att en påföljd ska anses halt verkställd genom ett frihetsberövande, även om det inte fullt uppgår till den bestämda strafftiden.

Bemyndigande, beslutsbefogenhet m.m.

I propositionen föreslås att ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om inledande av verkställighet, nöjdförklaring, uppskov och beräkning av strafftid införs i strafftidslagen.

Beslut enligt strafftidslagen ska fattas av Kriminalvården och ska gälla omedelbart om inte något annat beslutas.

Vissa av Kriminalvårdens beslut ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt regeringens bedömning bör Kriminalvårdens beslut om att förelägga en dömd inställelse senast en viss dag vid den kriminalvårdsanstalt där fängelsestraffet ska verkställas kunna överklagas. Vidare bör Kriminalvårdens beslut om uppskov och om att återkalla ett beviljat uppskov kunna överklagas. Likaså bör ett strafftidsbeslut eller ett ändringsbeslut kunna överklagas. Andra beslut bör inte kunna överklagas.

Ett beslut ska inte få överklagas innan beslutet har omprövats av Kriminalvården. Vid omprövning ska beslutet inte få ändras till den klagandes nackdel.

Villkorlig frigivning efter överförande för verkställighet i Sverige

Regeringen anser att huvudregeln om villkorlig frigivning bör gälla även vid överförande av ett utländskt straff för verkställighet i Sverige. Det bör gälla även om den dömde därigenom får avtjäna betydligt längre tid än om verkställigheten skett i den andra staten. Vid verkställighet av ett överfört utländskt fängelsestraff ska det dock vara möjligt att i klara undantagsfall besluta om en tidigare tidpunkt för villkorlig frigivning än vad som annars gäller. Möjligheten till justering av tiden för villkorlig frigivning bör endast användas i klara undantagsfall där den dömde annars riskerar att få vara frihetsberövad under avsevärt längre tid än om verkställigheten skett i den andra staten. Det är främst förlängningen räknat i andel av strafftid som verkställs i anstalt som bör beaktas vid bedömningen av om det föreligger en avsevärd skillnad i tid att avtjäna. Även andra omständigheter kan dock vara av betydelse. Regeringen anser att det är angeläget att Sverige har en ordning när det gäller överförande av straffverkställighet som underlättar det

straffrättsliga samarbetet med andra stater. Vidare är det enligt regeringen angeläget att Sverige inte medverkar vid genomförandet av ett överförande som kan innefatta en konventionskränkning.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2019.

Motionen

I motion 2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V) begärs i yrkande 1 att riksdagen avslår propositionens förslag om att hovrättens dom eller beslut ska gälla omedelbart när ett fängelsestraff har börjat verkställas och hovrätten skärper fängelsestraffet, om inte rätten beslutar något annat. I samma motion yrkande 2 begärs att riksdagen avslår propositionen i den del som avser förslag om ökad flexibilitet när det gäller att ta in en dömd i häkte eller polisarrest i samband med att den dömd ska överföras eller förpassas till en kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straff. I motionens yrkande 3 begärs att regeringen snarast bör återkomma med förslag som ligger i linje med vad som föreslås i utredningsbetänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52) när det gäller barn och häktning, och att riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Utskottets ställningstagande

Behovet av en översyn av strafftidslagen har, som också framkommit i propositionen, aktualiserats i flera sammanhang. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att lagen blivit föråldrad, svåröverskådlig och svår att tillämpa, och att det därför finns behov av en ny reglering som tillgodoser och förenar krav på både effektivitet och rättssäkerhet.

Utskottet ser därför positivt på att regeringen har strävat efter att skapa en lagstiftning som är modern, enklare att förstå och tillämpa och som bättre svarar mot dagens krav på en effektiv och ändamålsenlig verksamhet och ett rättssäkert förfarande.

Utskottet anser att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformat och bör antas av riksdagen.

Utskottet delar därvid regeringens uppfattning att det bl.a. utifrån ett samhällsskyddsperspektiv framstår som angeläget att det säkerställs att det inte uppstår något avbrott i det fall verkställigheten pågår när hovrätten skärper straffet. Som motionärerna i motion 2017/18:4184 (V) yrkande 1 påpekar innebär den föreslagna ordningen visserligen ett avsteg från den grundläggande huvudregeln om att ett fängelsestraff får verkställas först när en dom eller ett beslut i den del som avser fängelsestraff fått laga kraft mot den dömd. Samtidigt gäller redan i dag att ett fängelsestraff under vissa omständigheter får verkställas trots att en dom eller ett beslut inte fått laga kraft. Det finns därför inte några principiella hinder mot att genomföra förslaget. Som framgått

har regeringen även, i syfte att undvika att det uppstår orimliga resultat i enskilda fall, föreslagit att det bör införas en möjlighet för domstol att besluta om avsteg från den föreslagna ordningen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet det aktuella motionsyrkandet.

Även när det gäller ökad flexibilitet i fråga om möjligheten att ta in en dömd i häkte delar utskottet regeringens uppfattning att Kriminalvårdens uppgift att placera intagna blivit mer komplicerad och tidskrävande och att regleringen måste anpassas till dagens förutsättningar och behov. Det nu aktuella förslaget svarar väl mot kravet att på ett ändamålsenligt sätt anpassa regleringen till dagens förutsättningar och behov utan att berättigade rättssäkerhetsintressen träds förnär. Utskottet, som konstaterar att tiden i häkte uttryckligen inte får vara längre än nödvändigt, anser således att förslaget även i denna del är väl avvägt. Utskottet tillstyrker därför propositionen även i denna del och avstyrker motion 2017/18:4184 (V) yrkande 2.

I frågan om placering av barn och unga i häkte och arrest föreslås i betänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52) bl.a. att det som huvudregel ska gälla att en häktad under 18 år inte ska förvaras i häkte utan på särskilt ungdomshem. Som framgått ovan bereds betänkandet inom Regeringskansliet. Enligt utskottet bör denna beredning inte föregripas. Utskottet avstyrker därför motion 2017/18:4184 (V) yrkande 3.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet således propositionen och avstyrker motionen.

Reservationer

1. Verkställighet vid skärpt straff i högre rätt, punkt 2 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion
2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag har förståelse för att det i praktiken är enklare om verkställigheten kan pågå utan avbrott vid en skärpt hovrättsdom. Rent praktiska bekymmer för Kriminalvården kan dock inte motivera ett så pass stort avsteg från huvudregeln – att en dom ska ha vunnit laga kraft innan ett fängelsestraff får verkställas – som enligt det aktuella förslaget. Jag anser att huvudregeln att ett fängelsestraff får verkställas först sedan det vunnit laga kraft mot den dömda även fortsättningsvis bör gälla. Som framgår av propositionen har också flera remissinstanser haft invändningar mot förslaget. Hovrätten för Västra Sverige anser t.ex. inte att det finns tillräckliga skäl för att frångå huvudregeln och inte heller Sveriges Advokatsamfund står bakom förslaget.

Regeringen bör därför snarast återkomma med ett lagförslag som upphäver den del av det nu aktuella förslaget om att hovrättens dom eller beslut ska gälla omedelbart då ett fängelsestraff har börjat verkställas och hovrätten skärper fängelsestraffet, om inte rätten beslutar något annat.

2. Intagning av dömda i häkte och arrest, punkt 3 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion
2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag har full förståelse för att dömda personer tillfälligt kan behöva tas in i häkte eller i särskilda fall i polisarrest i samband med att de ska transporteras vidare till en kriminalvårdsanstalt. Jag anser däremot att det nu aktuella förslaget om en ökad flexibilitet när det gäller att ta in en dömd i häkte eller polisarrest i samband med att han eller hon ska överföras eller förpassas till kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straff inte bör genomföras. Enligt min mening är att dagens reglering fullt tillräcklig för att hantera uppkomna behov av sådan tillfällig förvaring och jag motsätter mig att barn under 18 år över huvud taget ska få placeras i häkten och arrester. Förvaring av dömda i häkte och polisarrester är dokumenterat nedbrytande för de intagna.

Flera remissinstanser är också kritiska till förslaget om en mer flexibel reglering. Sveriges advokatsamfund motsätter sig förslaget bl.a. med motiveringen att det i ökad utsträckning möjliggör att dömda förvaras i häkte eller polisarrest och anser att en förvaring i häkte endast bör kunna användas under en mycket kort tid. Även Riksdagens ombudsmän (JO) uttrycker betydande oro för att tiden i häkte i många fall kan komma att pågå under det maximala antalet dagar. Vidare anser Lagrådet att det bör krävas synnerliga skäl för att förvaringen i häkte ska få överstiga sju dagar.

Mot denna bakgrund anser jag att regeringen så snart som möjligt bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär en återgång till dagens reglering.

3. Barn och unga i häkte och arrest, punkt 4 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Det bör införas ett förbud både mot att placera barn och unga i häkten och mot isolering av unga. Dessutom bör det skyndsamt genomföras förändringar som innebär att barn som misstänks för brott som kräver häktning placeras i en miljö som är särskilt anpassad för barn och unga.

Kriminalvården m.fl. genomför på regeringens uppdrag för närvarande en översyn av hur situationen för barn som frihetsberövats kan förbättras. Det framstår därför som motsägelserfullt att låta de i propositionen föreslagna

bestämmelserna om ökad flexibilitet när det gäller att ta in en dömd i häkte eller polisrest omfatta barn under 18 år samtidigt som denna översyn pågår. Regeringen bör i stället snarast återkomma med förslag som ligger i linje med vad som föreslås i utredningsbetänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52) när det gäller barn och häktning.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:250 En ny strafftidslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till strafftidslag (2018:000).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag (2018:000) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fängelselagen (2010:610).
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen.

Följdmotionen

2017/18:4184 av Linda Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen avslår propositionen i den del som avser förslag om att när ett fängelsestraff har börjat verkställas och hovrätten skärper

fängelsestraffet ska hovrättens dom eller beslut gälla omedelbart, om inte rätten beslutar något annat.

2. Riksdagen avslår propositionen i den del som avser förslag om ökad flexibilitet när det gäller att ta in en dömd i häkte eller polisarrest i samband med att hen ska överföras eller förpassas till en kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straff.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag som ligger i linje med vad som föreslås i utredningsbetänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52) när det gäller barn och häktning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till strafftidslag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om när fängelsestraff får verkställas och hur strafftid ska beräknas.

Inledande av verkställighet

Förutsättningar för verkställighet

2 § Ett fängelsestraff får verkställas när

1. en dom eller ett beslut i den del som avser fängelsestraff fått laga kraft mot den dömd, eller
2. ett beslut om verkställighet i Sverige av ett motsvarande utländskt straff fått laga kraft.

Om ett beslut enligt första stycket 2 innebär att en ny påföljd ska bestämmas genom svensk dom får verkställighet ske först när den domen fått laga kraft.

3 § Ett fängelsestraff får, om det följer av särskilda bestämmelser, verkställas utan att en dom eller ett beslut som avses i 2 § fått laga kraft.

4 § Kriminalvården ska kontrollera om ett fängelsestraff är verkställbart.

Rätten att påbörja verkställighet

5 § En dömd har rätt att påbörja verkställigheten av ett fängelsestraff om han eller hon begär det och straffet är verkställbart.

Dömda som inte är frihetsberövade

6 § Om en dömd inte är frihetsberövad när fängelsestraffet är verkställbart ska han eller hon utan dröjsmål föreläggas att senast en viss dag inställa sig vid den kriminalvårdsanstalt där fängelsestraffet ska verkställas.

Om den dömd inte följer eller inte kan nås av ett föreläggande enligt första stycket eller om det finns risk för det, ska Polismyndigheten på begäran av Kriminalvården förpassa honom eller henne till ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt.

Om det bedöms kunna ske utan risk för att den dömd undandrar sig verkställighet, får Polismyndigheten förelägga honom eller henne att inställa sig vid en kriminalvårdsanstalt i stället för att förpassa honom eller henne dit.

- 7 §** Kriminalvården får skjuta upp verkställigheten av ett fängelsestraff
1. för domar eller beslut på fängelse i högst tre månader om syftet är att åstadkomma en jämnare beläggning i kriminalvårdsanstalterna,
 2. i avvaktan på ett ställningstagande om överförande av verkställighet av en svensk dom eller ett svenskt beslut på fängelse till en annan stat, eller
 3. i avvaktan på regeringens beslut i ett ärende om nåd.
- I de fall som avses i första stycket 1 får verkställigheten skjutas upp under högst sex månader från den dag fängelsestraffet är verkställbart.

Dömda som är frihetsberövade

8 § Om en dömd är häktad, omhändertagen enligt 26 kap. 22 § första stycket eller 28 kap. 11 § första eller tredje stycket brottsbalken eller intagen i kriminalvårdsanstalt för verkställighet i ett annat mål när fängelsestraffet är verkställbart, ska verkställigheten påbörjas omedelbart där han eller hon förvaras.

Om den dömd inte förvaras i kriminalvårdsanstalt när verkställigheten enligt första stycket påbörjas och inte heller samtidigt är häktad eller omhändertagen enligt 26 kap. 22 § första stycket eller 28 kap. 11 § första eller tredje stycket brottsbalken i ett annat mål, ska han eller hon överföras till kriminalvårdsanstalt för fortsatt verkställighet.

Intagning i häkte

9 § En dömd som ska överföras eller förpassas till kriminalvårdsanstalt för verkställighet av fängelsestraff får i anslutning till det tas in i häkte

1. i avvaktan på anstaltsplacering, eller
2. om det behövs med hänsyn till transportförhållandena.

Den dömd får i de fall som avses i första stycket tillfälligt tas in i polisarrest. Är den dömd under arton år får han eller hon tas in i polisarrest endast om det är absolut nödvändigt.

10 § Tiden i häkte med stöd av 9 § första stycket får inte vara längre än nödvändigt och inte längre än sju dagar, om det inte finns särskilda skäl för en längre tid. Även om det finns särskilda skäl får tiden inte vara längre än trettio dagar.

Vid tillämpning av första stycket ska tid i polisarrest räknas som tid i häkte.

Nöjdförklaring

11 § En dömd får förklara att han eller hon avstår från att överklaga eller fullfölja ett överklagande av en dom eller ett beslut i den del som avser fängelsestraff (nöjdförklaring).

En nöjdförklaring får lämnas inför Kriminalvården. Om en dömd inte är frihetsberövad får en nöjdförklaring också lämnas inför Polismyndigheten.

Formkrav

12 § En nöjdförklaring får inte tas emot utan att både den som tar emot förklaringen och den dömd har tillgång till domen, beslutet eller rättsens bevis om utgången i målet som rör den dömd (domsbevis). Om den

dömde är frihetsberövad, krävs även att han eller hon har haft betänketid till den andra dagen efter den då domen avkunnades för honom eller henne vid rätten eller på annat sätt delgavs honom eller henne i sin helhet. Den dömde ska om möjligt ges tillfälle att under betänketiden samråda med sin försvarare.

Innan en nöjdförklaring lämnas ska den som tar emot förklaringen på lämpligt sätt ha klargjort innebörden och verkan av nöjdförklaringen för den dömde.

När en nöjdförklaring lämnas ska ett vittne närvara. En nöjdförklaring ska dokumenteras.

Effekterna av en nöjdförklaring

13 § En nöjdförklaring får inte tas tillbaka.

En nöjdförklaring innebär att domen eller beslutet i den del som avser fängelsestraff får laga kraft mot den dömde.

Uppskov

Förutsättningar för uppskov

14 § På ansökan av en dömd och i den utsträckning som intresset av samhällsskydd medger det, får uppskov med verkställigheten av ett fängelsestraff beviljas under högst sex månader från den dag fängelsestraffet är verkställbart, om det finns särskilda skäl med hänsyn till den dömdes hälsa, familje-, arbets- eller utbildningsförhållanden eller andra liknande omständigheter. Om det finns synnerliga skäl, får uppskov beviljas under ytterligare högst sex månader. En dömd som är gravid eller ammar barn får beviljas uppskov under så lång tid som anses skälig.

En ansökan om uppskov får inte bifallas om den dömde är berövad friheten som häktad eller intagen i kriminalvårdsanstalt för verkställighet i ett annat mål.

Återkallelse

15 § Ett beslut om uppskov får återkallas om

1. det väsentligen brister i de förutsättningar som legat till grund för beslutet, eller
2. den dömde lagförs för nytt brott.

Hinder mot verkställighet innan en första ansökan prövats

16 § Om en dömd har ansökt om uppskov senast den dag han eller hon enligt föreläggande som avses i 6 § första stycket skulle ha inställt sig i en kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straffet och har uppskov inte tidigare sökts i ärendet, får den dömde inte tas in i kriminalvårdsanstalt för att påbörja verkställigheten innan Kriminalvården prövat ansökan.

Beräkning av strafftid

Tidpunkten för strafftidens början

17 § Om inte annat framgår av särskilda bestämmelser ska strafftiden beräknas från och med den dag fängelsestraffet är verkställbart och

1. den dömd av den anledningen berövas friheten, eller
2. den dömd berövas friheten eller redan är berövad friheten som häktad eller omhändertagen enligt 26 kap. 22 § första stycket eller 28 kap. 11 § första eller tredje stycket brottsbalken.

Strafftiden ska beräknas till och med den dag den dömd blir frigiven.

Om ett fängelsestraff redan har avtjänats före den dag som avses i första stycket, ska tidpunkten för strafftidens början i stället anses vara den dag domen eller beslutet i den del som avser fängelsestraff fått laga kraft.

Beräkningsgrunder

18 § När ett fängelsestraff på viss tid verkställs ska strafftiden beräknas i dagar. Ett fängelsestraff i månader eller år ska omräknas till dagar. Med en månad ska avses trettio dagar och med ett år trehundrasextiofem dagar.

19 § Om flera fängelsestraff på viss tid verkställs samtidigt, ska den sammanlagda fängelsetiden i dagar läggas till grund för beräkningen av strafftiden.

20 § I lagen (2018:000) om tillgodoräkning av tid för frihetsberövande finns bestämmelser om tillgodoräkning av tid för frihetsberövande som verkställighet av påföljd.

I 26 kap. brottsbalken finns bestämmelser om villkorlig frigivning och prövotid efter villkorlig frigivning.

Straffidsbeslut

21 § En dömd ska meddelas ett straffidsbeslut som fastställer

1. dagen för strafftidens början,
2. fängelsestraffets längd i dagar,
3. antalet dagar som ska tillgodoräknas av tidigare frihetsberövande, och
4. dagen för strafftidens slut.

Om fängelsestraffet uppgår till mer än trettio dagar, ska beslutet även fastställa

1. tidigaste dag för villkorlig frigivning,
2. återstående strafftid i dagar, och
3. dagen för prövotidens utgång.

Om ett beslut enligt första stycket avser ett fängelsestraff på livstid, ska beslutet fastställa

1. dagen för strafftidens början, och
2. antalet dagar som ska tillgodoräknas av tidigare frihetsberövande om straffet tidsbestäms.

Beslutet ska meddelas utan dröjsmål.

Ändring av straffidsbeslut

22 § Ett straffidsbeslut ska ändras när omständigheterna ger anledning till det. Beslutet ska meddelas utan dröjsmål.

Övriga bestämmelser

Bemyndigande

23 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om inledande av verkställighet, nöjdförklaring, uppskov och beräkning av strafftid.

Beslutsmyndighet

24 § Beslut enligt denna lag fattas av Kriminalvården.
Beslut enligt denna lag gäller omedelbart om inte något annat beslutas.

Överklagande

25 § Kriminalvårdens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol om beslutet gäller

1. inställelse vid kriminalvårdsanstalt enligt 6 § första stycket,
 2. uppskov enligt 14 § eller återkallelse av ett beviljat uppskov enligt 15 §, eller
 3. straffidsbeslut enligt 21 § eller ändring av straffidsbeslut enligt 22 §.
- Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Ett beslut överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets den kriminalvårdsanstalt, det häkte eller det frivårdskontor är beläget där den klagande var inskriven när det första beslutet i ärendet fattades. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

26 § Ett beslut får inte överklagas enligt 25 § första stycket innan beslutet har omprövats av Kriminalvården. En sådan omprövning får begäras av den som beslutet angår om det har gått honom eller henne emot. Ett överklagande av ett beslut som inte har omprövats ska anses som en begäran om omprövning.

Vid omprövning enligt första stycket får beslutet inte ändras till den klagandes nackdel.

27 § En begäran om omprövning ska vara skriftlig och ha kommit in till Kriminalvården inom tre veckor från den dag då den klagande fick del av beslutet. I begäran om omprövning ska den klagande ange vilket beslut som avses och vilken ändring i beslutet som han eller hon begär.

Kriminalvården prövar om skrivelsen med begäran om omprövning har kommit in i rätt tid. Om skrivelsen har kommit in för sent ska den avvisas, om inte förseningen beror på att myndigheten lämnat den klagande felaktig underrättelse om hur man begär omprövning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

2. Genom lagen upphävs lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande

a) i fråga om sådan tillfällig förvaring i häkte eller polisarrest som pågår vid ikraftträdandet,

b) för prövning av en nöjdförklaring som har lämnats före ikraftträdandet,

c) för omprövning och överklagande av beslut i ärenden eller mål om uppskov som har meddelats före ikraftträdandet, och

d) vid beräkning av strafftid för den som före ikraftträdandet meddelats ett straffidsbeslut. Dock ska vid tillämpningen av bestämmelsen i 22 § i den upphävda lagen med 19 § andra stycket och 19 a § samma lag samt 33 kap. 7 § brottsbalken även avses lagen (2018:000) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande. Avser straffidsbeslutet ett fängelsestraff på livstid ska beslutet dock anses ha meddelats enligt den nya lagen.

4. Ett beslut om återkallelse enligt 15 § får endast grundas på förhållanden som har inträffat efter ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om när tid för frihetsberövande i Sverige och utomlands ska eller får tillgodoräknas som verkställighet av påföljd.

Tillgodoräknande av tid för frihetsberövande i Sverige och utomlands

2 § Om någon har dömts till fängelse på viss tid eller till sluten ungdomsvård och den dömda med anledning av de brott som prövats i målet eller som påföljden avser har varit frihetsberövad i Sverige eller utomlands under en sammanhängande tid av minst 24 timmar, ska tiden för frihetsberövandet tillgodoräknas den dömda som verkställighet av påföljden.

Tillgodoräknande ska dock inte ske om

1. tiden för frihetsberövandet redan tillgodoräknats den dömda, eller
2. den dömda samtidigt avtjänat sådan frihetsberövande påföljd i annat mål.

Villkor som uppställts vid överförande av verkställighet från en annan stat till Sverige ska gälla vid tillämpning av denna paragraf.

Beslut om att påföljd ska anses helt eller delvis verkställd

3 § Om någon döms till fängelse på viss tid eller till sluten ungdomsvård och med anledning av de brott som prövats i målet eller som påföljden avser har varit frihetsberövad på ett sätt som enligt 2 § ska tillgodoräknas som verkställighet av påföljd, får rätten besluta att påföljden ska anses helt verkställd genom frihetsberövandet. En förutsättning för ett sådant beslut är att den tid som den utdömda påföljden överstiger frihetsberövandet med är ringa.

Om någon döms till böter eller ungdomstjänst och med anledning av de brott som prövats i målet eller som påföljden avser har varit frihetsberövad på ett sätt som enligt 2 § ska tillgodoräknas som verkställighet av påföljd, får rätten besluta att påföljden ska anses helt eller delvis verkställd genom frihetsberövandet.

Övriga bestämmelser

4 § Vid prövning i högre rätt av ett överklagande av utdömd påföljd får beslut i en fråga som avses i 3 § ändras även om det beslutet inte överklagats.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för frihetsberövanden som ägt rum före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 49 kap. 5 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

49 kap.

5 §¹

En tingsrätts beslut får överklagas särskilt, om tingsrätten i beslutet

1. avvisat ett ombud, ett biträde eller en försvarare eller ogillat ett yrkande om detta,

2. ogillat ett yrkande av tredje man att få delta i rättegången som intervenient eller målsägande eller prövat fråga enligt 13 kap. 7 § om övertagande av ett käromål,

3. förelagt en part eller någon annan att lägga fram skriftligt bevis eller att tillhandahålla föremål för syn eller besiktning eller vid prövning enligt 3 kap. 3 § andra stycket 4 eller 5 tryckfrihetsförordningen eller 2 kap. 3 § andra stycket 4 eller 5 yttrandefrihetsgrundlagen funnit det vara av synnerlig vikt att en uppgift som avses där lämnas vid vittnesförhör eller förhör med en part under sanningsförsäkran,

4. prövat en fråga om utdömande av förelagt vite eller häkte eller om ansvar för förseelse i rättegången eller om skyldighet för någon att ersätta rättegångskostnad,

5. prövat en fråga om ersättning eller förskott av allmänna medel till målsägande eller enskild part eller om ersättning eller förskott till biträde, försvarare, vittne, sakkunnig eller någon annan,

6. prövat en fråga i tvistemål om kvarstad eller annan åtgärd enligt 15 kap. eller i brottmål om häktning, tillstånd till restriktioner enligt 24 kap. 5 a §, en åtgärd som avses i 25–28 kap. eller omhändertagande enligt 28 kap. brottsbalken,

7. avslagit en begäran om biträde eller försvarare eller till sådant uppdrag utsett någon annan än parten föreslagit,

8. prövat en fråga som gäller rättshjälp enligt rättshjälplagen (1996:1619) i annat fall än som avses i 5 eller 7,

8. prövat en fråga som gäller rättshjälp enligt rättshjälplagen (1996:1619) i annat fall än som avses i 5 eller 7, *eller*

9. avslagit en begäran om att ersättning till vittne som åberopats av en enskild part *skall utgå* av allmänna medel enligt 36 kap. 24 § andra stycket *eller*

9. avslagit en begäran om att ersättning till vittne som åberopats av en enskild part *ska betalas* av allmänna medel enligt 36 kap. 24 § andra stycket.

10. prövat en fråga enligt 33 kap. brottsbalken om avräkning av tiden för vissa frihetsberövanden.

¹ Senaste lydelse 1998:601.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

4 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om brottsbalken¹
dels att 33 kap. ska upphöra att gälla,
dels att nuvarande 26 kap. 5 § ska betecknas 26 kap. 4 §,
dels att 26 kap. 6–11, 18 och 23 §§, 34 kap. 6 § och 38 kap. 2 a § ska ha
 följande lydelse,
dels att det ska införas tre nya paragrafer, 26 kap. 5, 6 a och 25 §§, av
 följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 kap.

5 §

Om ett fängelsestraff har börjat verkställas och hovrätten skärper fängelsestraffet, ska hovrättens dom eller beslut gälla omedelbart, om inte rätten beslutar något annat.

Första stycket ska dock inte gälla i fråga om ett fängelsestraff som har börjat verkställas enligt lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll.

6 §²

När två tredjedelar av ett tidsbestämt fängelsestraff, dock minst en månad, har avtjänats skall den dömde frigges villkorligt, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Om det finns synnerliga skäl mot villkorlig frigivning skall den skjutas upp enligt vad som framgår av 7 §. Vid bedömningen av om det finns synnerliga skäl mot villkorlig frigivning skall det särskilt beaktas om den dömde på ett allvarligt sätt

När två tredjedelar av ett tidsbestämt fängelsestraff, dock minst trettio dagar, har avtjänats ska den dömde frigges villkorligt.

Om en utländsk dom verkställs i Sverige och det framgår att den dömde kommer att vara frihetsberövad under avsevärt längre tid än om verkställighet hade skett i den andra staten, ska villkorlig frigivning ske vid en

¹ Senaste lydelse av
 26 kap. 5 § 1998:604
 33 kap. 5 § 2000:175
 33 kap. 6 § 2016:491
 33 kap. 7 § 2003:1157
 33 kap. 8 § 2000:175.

² Senaste lydelse 2006:431.

har brutit mot de föreskrifter och tidigare tidpunkt än vad som följer villkor som gäller för av första stycket. verkställigheten.

Villkorlig frigivning får inte ske från fängelse som har dömts ut enligt 28 kap. 3 § eller från ett förvandlingsstraff för böter.

6 a §³

Om det finns synnerliga skäl mot villkorlig frigivning, ska den skjutas upp enligt vad som framgår av 7 §. Vid bedömningen av om det finns synnerliga skäl mot villkorlig frigivning ska det särskilt beaktas om den dömd på ett allvarligt sätt har brutit mot de föreskrifter och villkor som gäller för verkställigheten.

7 §⁴

Om den villkorliga frigivningen skjuts upp, *skall* det i beslutet anges *en ny tidpunkt för när den dömd ska friges villkorligt. Vid denna tidpunkt skall villkorlig frigivning ske, om det inte även då finns sådana synnerliga skäl som avses i 6 § andra stycket.*

När den nya tidpunkten för villkorlig frigivning bestäms *skall* arten och omfattningen av de överträdelser som föranleder att den villkorliga frigivningen skjuts upp särskilt beaktas. Den villkorliga frigivningen får skjutas upp *högst sex månader* åt gången.

Om den villkorliga frigivningen skjuts upp, *ska* det i beslutet anges *med hur många dagar det ska ske.*

När antalet dagar som den villkorliga frigivningen ska skjutas upp med bestäms *ska* arten och omfattningen av de överträdelser som föranleder att den villkorliga frigivningen skjuts upp särskilt beaktas. Den villkorliga frigivningen får skjutas upp *med högst etthundraåttio dagar* åt gången.

8 §⁵

Om flera fängelsestraff verkställs samtidigt, *skall* vid tillämpning av 6 § hänsyn tas till den sammanlagda fängelse tiden. *Vad nu sagts* gäller dock inte tid för fängelse som dömts ut enligt

Om flera fängelsestraff verkställs samtidigt, *ska* vid tillämpning av 6 § *första stycket* hänsyn tas till den sammanlagda fängelse tiden. *Detta gäller dock inte tid för fängelse som verkställs med tillämpning av 6 § andra stycket eller som dömts ut*

³ Tidigare 6 a § upphävd genom 1998:604.

⁴ Senaste lydelse 2006:431.

⁵ Senaste lydelse 2000:175.

28 kap. 3 § eller förvandlingsstraff för böter.

Såsom avtjänad tid räknas även tid *varunder* straffet *skall* anses verkställt enligt bestämmelserna i 33 kap. 6 och 7 §§ och lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

enligt 28 kap. 3 § eller förvandlingsstraff för böter.

Såsom avtjänad tid räknas även tid *under vilken* straffet *ska* anses verkställt enligt bestämmelserna i lagen (2018:000) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande.

9 §⁶

Kriminalvården fattar beslut om uppskjuten villkorlig frigivning enligt 6 och 7 §§. Sådana beslut gäller omedelbart om inte något annat *förordnas*.

Kriminalvården fattar beslut om uppskjuten villkorlig frigivning enligt 6 a och 7 §§. Sådana beslut gäller omedelbart om inte något annat *beslutas*.

10 §⁷

Efter den villkorliga frigivningen gäller en prøvotid som motsvarar den strafftid som återstår vid frigivningen, dock minst *ett* år.

Efter den villkorliga frigivningen gäller en prøvotid som motsvarar den strafftid som återstår vid frigivningen, dock minst *trehundra sextio fem dagar*.

11 §⁸

Det kan i anslutning till att villkorlig frigivning äger rum eller senare beslutas att den villkorligt frigivne *skall* stå under övervakning, om det bedöms som påkallat. Beslut om övervakning meddelas av Kriminalvården. Har övervakning beslutats men bedöms därefter att övervakningen inte längre är påkallad, får övervakningsnämnden besluta att övervakningen *skall* upphöra. Övervakningen *skall* utan något särskilt beslut upphöra sedan *ett* år av prøvotiden har förflutit, om inte annat följer av 18 §.

Det kan i anslutning till att villkorlig frigivning äger rum eller senare beslutas att den villkorligt frigivne *ska* stå under övervakning, om det bedöms som påkallat. Beslut om övervakning meddelas av Kriminalvården. Har övervakning beslutats men bedöms därefter att övervakningen inte längre är påkallad, får övervakningsnämnden besluta att övervakningen *ska* upphöra. Övervakningen *ska* utan något särskilt beslut upphöra sedan *trehundra sextio fem dagar* av prøvotiden har förflutit, om inte annat följer av 18 §.

18 §⁹

Iakttar den frigivne inte vad som åligger honom enligt denna balk eller enligt föreskrift eller

Iakttar den frigivne inte vad som åligger honom *eller henne* enligt denna balk eller enligt föreskrift

⁶ Senaste lydelse 2006:431.

⁷ Senaste lydelse 1998:604.

⁸ Senaste lydelse 2005:967.

⁹ Senaste lydelse 1983:240.

anvisning som meddelats med stöd därav, får övervakningsnämnden, utom att meddela föreskrift enligt 15 § eller fatta beslut i fråga som avses i 37 kap. 7 § första stycket,

1. besluta att varning *skall* meddelas den frigivne, eller

2. besluta om övervakning av den frigivne under viss tid efter det att *ett år* av prøvotiden har förflutit, dock längst till prøvotidens utgång.

eller anvisning som meddelats med stöd därav, får övervakningsnämnden, utom att meddela föreskrift enligt 15 § eller fatta beslut i fråga som avses i 37 kap. 7 § första stycket,

1. besluta att varning *ska* meddelas den frigivne, eller

2. besluta om övervakning av den frigivne under viss tid efter det att *trehundrasextiofem dagar* av prøvotiden har förflutit, dock längst till prøvotidens utgång.

23 §¹⁰

Förklaras villkorligt medgiven frihet helt eller delvis förverkad, *skall* med avseende på frågan om ny villkorlig frigivning vad som förverkats anses *såsom straff genom ny dom*.

Förklaras villkorligt medgiven frihet helt eller delvis förverkad, *ska* med avseende på frågan om ny villkorlig frigivning vad som förverkats anses *som nytt fängelsestraff. Detsamma ska gälla vid beräkning av strafftid enligt strafftidslagen (2018:000)*.

25 §

Förekommer till verkställighet på en gång dom på fängelse på livstid och dom på böter, förvandlingsstraff för böter, fängelse på viss tid, villkorlig dom, skyddstillsyn, ungdomsvård, ungdomstjänst eller sluten ungdomsvård, ska livstidsstraffet träda i stället för den andra påföljden.

Förekommer till verkställighet på en gång en dom på fängelse på viss tid i minst två år och en dom på böter eller förvandlingsstraff för böter som har meddelats innan den förnämnda påföljden har börjat verkställas, ska fängelsestraffet träda i stället för den andra påföljden.

¹⁰ Senaste lydelse 1983:240.

34 kap.**6 §¹¹**

Om rätten med tillämpning av 3 § genom dom som fått laga kraft har beslutat att fängelse, villkorlig dom, skyddstillsyn, sluten ungdomsvård, ungdomsvård eller ungdomstjänst som dömts ut i tidigare mål ska avse ytterligare brott, och om den tidigare påföljden ändras av högre rätt genom dom som får laga kraft, ska frågan om påföljd för den tillkommande brottsligheten efter anmälan av åklagare prövas på nytt. Detsamma ska gälla, när påföljd avseende fängelse, villkorlig dom, skyddstillsyn eller sluten ungdomsvård bestämts med tillämpning av 2 § och den tidigare påföljden ändras.

Visar det sig, när en dom på fängelse på viss tid eller sluten ungdomsvård ska verkställas, att den dömda begått brottet före det att en påföljd som han eller hon dömts till för något annat brott har dömts ut, och framgår det inte av domarna att den andra påföljden har beaktats, ska, sedan domarna fått laga kraft, rätten efter anmälan av åklagare med tillämpning av 2 § bestämma vad den dömda ska undergå till följd av den dom som sist ska verkställas.

Visar det sig, när en dom på fängelse på viss tid eller sluten ungdomsvård ska verkställas, att den dömda begått brottet före det att en påföljd som han eller hon dömts till för något annat brott har dömts ut, och framgår det inte av domarna att den andra påföljden har beaktats, ska, sedan domarna fått laga kraft, rätten efter anmälan av åklagare med tillämpning av 2 § bestämma vad den dömda ska undergå till följd av den dom som sist ska verkställas. *En sådan prövning hindrar inte att domen får verkställas, om inte rätten beslutar något annat.*

38 kap.**2 a §¹²**

Har vid straffmätning eller val av påföljd enligt vad som framgår av domen särskilt beaktats huruvida den tilltalade till följd av brottet kan komma att drabbas av avskedande eller uppsägning från arbetsanställning och har det antagande som i detta hänseende legat till grund för domen visat sig felaktigt, får den rätt som först dömt i målet efter ansökan av åklagaren eller den dömda undanröja den ådömda påföljden och döma till ny påföljd för brottet. Detta gäller dock endast om den tidigare ådömda påföljden inte har till fullo verkställts. Görs en sådan ansökan, får rätten förordna att den tidigare ådömda påföljden tills vidare inte får verkställas.

Är den tidigare påföljden villkorlig dom eller skyddstillsyn och bestäms den nya påföljden till fängelse, *skall* vid straffets bestämmande skälig hänsyn tas till vad den dömda undergått till följd av den villkorliga domen eller

Är den tidigare påföljden villkorlig dom eller skyddstillsyn och bestäms den nya påföljden till fängelse, *ska* vid straffets bestämmande skälig hänsyn tas till vad den dömda undergått till följd av den villkorliga domen eller

¹¹ Senaste lydelse 2016:491.

¹² Senaste lydelse 1998:604.

domen på skyddstillsyn. Härvid får dömas till fängelse på kortare tid än vad som är föreskrivet för brottet. *Undanröjs fängelse eller sluten ungdomsvård och dömer rätten till ny påföljd av nu angivet slag, skall den tid under vilken den tidigare påföljden verkställts anses som verkställighet av den nya påföljden. Rätten skall i beslutet ange den redan verkställda tiden.*

domen på skyddstillsyn. Härvid får dömas till fängelse på kortare tid än vad som är föreskrivet för brottet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

2. Bestämmelserna i 26 kap. 6–11, 18 och 23 §§ i den äldre lydelsen gäller fortfarande för den som före ikraftträdandet meddelats ett straffidsbeslut enligt lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. Dock ska vid tillämpningen av 26 kap. 8 § andra stycket i den äldre lydelsen med 33 kap. 6 och 7 §§ och lagen om beräkning av strafftid m.m. även avses lagen (2018:000) om tillgodoräkning av tid för frihetsberövande.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.

Härigenom föreskrivs att 5 c § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 c §¹

Beslut om tvångsmedel gäller till dess att ärendet om överförande av verkställighet har avgjorts eller, om framställningen bifalls, till dess att påföljden har börjat verkställas i Sverige, om beslutet inte hävs dessförinnan.

Åklagaren eller rätten *skall* häva ett beslut om anhållande, häktning, reseförbud eller anmälningsskyldighet, om inte en framställning om överförande av verkställighet görs inom fyrtio dagar från det att den dömde anhölls eller häktades eller beslut om reseförbud eller anmälningsskyldighet meddelades.

Åklagaren eller rätten *skall* också häva ett beslut om anhållande eller häktning senast när det finns skäl att anta att den sammanlagda tid som den dömde har varit berövad friheten här i landet med stöd av 5 a § och i den andra staten uppgår till den tid som den dömde skulle ha varit berövad friheten för det fall verkställighet av påföljden hade skett i den andra staten.

Den tid som den dömde har varit berövad friheten enligt 5 a § skall enligt bestämmelserna i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid avräknas från det straff som skall verkställas.

Åklagaren eller rätten *ska* häva ett beslut om anhållande, häktning, reseförbud eller anmälningsskyldighet, om inte en framställning om överförande av verkställighet görs inom fyrtio dagar från det att den dömde anhölls eller häktades eller beslut om reseförbud eller anmälningsskyldighet meddelades.

Åklagaren eller rätten *ska* också häva ett beslut om anhållande eller häktning senast när det finns skäl att anta att den sammanlagda tid som den dömde har varit berövad friheten här i landet med stöd av 5 a § och i den andra staten uppgår till den tid som den dömde skulle ha varit berövad friheten för det fall verkställighet av påföljden hade skett i den andra staten.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2000:459.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §²

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärder som endast avser måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som endast avser rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, och

4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsutten rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, får utföras av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om en uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförfarandelagen eller någon annan skatteförfattning,
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård i enskildhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 §

3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård i enskildhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 §

¹ Lagen omtryckt 1981:1323.

² Senaste lydelse 2017:543.

lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt *lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.*, mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt *strafftidslagen (2018:000)*, mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål om preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom

Härigenom föreskrivs att 25 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §¹

Skall enligt förordnande som avses i 2 § fjärde stycket eller 3 § verkställighet ske här i landet av påföljd för brott, för vilket lagföring ägt rum i främmande stat, gäller i fråga om sådan verkställighet vad som är föreskrivet om verkställighet av påföljd som ådömts genom svensk domstols lagakraftägande dom, om *ej* annat följer av vad nedan sägs.

Skall verkställigheten ske i Sverige utan att ny påföljd bestämts här i landet av domstol eller annan myndighet enligt svensk lag, får verkställighet äga rum utan hinder av att påföljden är strängare än som enligt svensk lag kunnat följa på brotten. Ådömda böter får verkställas, även om bötesbeloppet överstiger det högsta bötesbelopp som kunnat ådömas enligt svensk lag. Innebär den ådömda påföljden frihetsberövande, gäller bestämmelserna i svensk lag om verkställighet av påföljd av närmast motsvarande art.

Verkställighet i fall som avses i denna paragraf får *icke* i något fall ske på sådant sätt att påföljden blir att anse som strängare än den påföljd som ådömts i den främmande staten. *Vid verkställighet enligt andra stycket skall, i den mån det kan ske och*

Ska enligt förordnande som avses i 2 § fjärde stycket eller 3 § verkställighet ske här i landet av påföljd för brott, för vilket lagföring ägt rum i främmande stat, gäller i fråga om sådan verkställighet vad som är föreskrivet om verkställighet av påföljd som ådömts genom svensk domstols lagakraftägande dom, om *inte* annat följer av vad *som anges* nedan.

Ska verkställigheten ske i Sverige utan att ny påföljd bestämts här i landet av domstol eller annan myndighet enligt svensk lag, får verkställighet äga rum utan hinder av att påföljden är strängare än som enligt svensk lag kunnat följa på brotten. Ådömda böter får verkställas, även om bötesbeloppet överstiger det högsta bötesbelopp som kunnat ådömas enligt svensk lag. Innebär den ådömda påföljden frihetsberövande, gäller bestämmelserna i svensk lag om verkställighet av påföljd av närmast motsvarande art.

Verkställighet i fall som avses i denna paragraf får *inte* i något fall ske på sådant sätt att påföljden blir att anse som strängare än den påföljd som ådömts i den främmande staten.

¹ Senaste lydelse 2000:460.

följer av den överenskommelse med främmande stat som är i fråga, den dömda räknas till godo vad han kan ha utstått av påföljden i den främmande staten samt tid varunder han med anledning av brott som avses med påföljden varit anhållen eller häktad i den främmande staten eller här i landet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll

Härigenom föreskrivs att 11, 12, 14, 15 och 17 §§ lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §²

Har den dömda ansökt om att få undergå verkställighet av dom på fängelse utanför anstalt, får han inte tas in i en kriminalvårdsanstalt för att påbörja verkställigheten innan ansökan *slutligt prövats*. Den dömda får dock dessförinnan tas in i en kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straffet, om

1. ansökan har gjorts efter den dag han enligt föreläggande som avses i 10 § första stycket *lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.* senast skulle ha inställt sig vid en kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straffet,

2. han tidigare har gjort en ansökan om att få undergå verkställighet av straffet utanför anstalt,

3. det är uppenbart att ansökan inte gäller ett fall som avses i 1 § denna lag,

4. det är uppenbart att ansökan inte kan bifallas på grund av bestämmelsen i 2 § andra stycket, eller

5. han är häktad.

Har den dömda ansökt om att få undergå verkställighet av dom på fängelse utanför anstalt, får han *eller hon* inte tas in i en kriminalvårdsanstalt för att påbörja verkställigheten innan *Kriminalvården* *prövat* ansökan. Den dömda får dock dessförinnan tas in i en kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straffet, om

1. ansökan har gjorts efter den dag han *eller hon* enligt föreläggande som avses i 6 § första stycket *strafftidslagen (2018:000)* senast skulle ha inställt sig vid en kriminalvårdsanstalt för verkställighet av straffet,

2. han *eller hon* tidigare har gjort en ansökan om att få undergå verkställighet av straffet utanför anstalt,

5. han *eller hon* är häktad.

12 §³

Bestämmelser om *hur en dom ska befordras till verkställighet* och *hur tid för sådan verkställighet ska beräknas* finns i *lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.* Bestämmelserna i 10 § *andra-*

Bestämmelser om *när fängelsestraff får verkställas* och *hur strafftid ska beräknas* finns i *strafftidslagen (2018:000)*. Bestämmelserna i 6 § *andra och tredje* styckena, 7 § *första stycket*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1998:618.

² Senaste lydelse 2005:42.

³ Senaste lydelse 2013:653. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

femte styckena och 12 § i den lagen om förpassning till kriminalvårdsanstalt m.m. och om uppskov med verkställighet ska dock inte gälla i fråga om verkställighet utanför anstalt enligt denna lag.

Vid tillämpning av 10 § första stycket *lagen om beräkning av strafftid m.m.* på verkställighet utanför anstalt enligt denna lag ska den dömde föreläggas att påbörja verkställigheten i sin bostad en viss dag. Strafftiden ska räknas från den dagen. Bestämmelsen i 25 § *lagen om beräkning av strafftid m.m.* om sammanläggning av *strafftider* ska inte tillämpas under verkställigheten utanför anstalt, om *det sammanlagda straffet* då kommer att överstiga *sex månader*.

Av 15 § första stycket tredje meningen framgår att övervakningsnämnden i visst fall ska fastställa hur många dagar av fängelsestraffet som verkställts utanför anstalt.

1 och 2 och andra stycket samt 14–16 §§ i den lagen om förpassning, anstånd och uppskov med verkställighet ska dock inte gälla i fråga om verkställighet utanför anstalt enligt denna lag.

Vid tillämpning av 6 § första stycket *strafftidslagen* på verkställighet utanför anstalt enligt denna lag ska den dömde föreläggas att påbörja verkställigheten i sin bostad en viss dag. Strafftiden ska räknas från *och med* den dagen. Bestämmelsen i 19 § *strafftidslagen* om sammanläggning av *fängelsestraff* ska inte tillämpas under verkställigheten utanför anstalt om *den sammanlagda fängelsetiden* då kommer att överstiga *ett hundraåttio dagar*.

I fråga om avbrott i verkställigheten utanför anstalt ska 12 a kap. 1–3 §§ fängeslagen (2010:610) tillämpas.

14 §⁴

Beslutet om verkställighet utanför anstalt ska upphävas, om den elektroniska kontroll som avses i 3 § annat än tillfälligt blir omöjlig att upprätthålla. Vistelse på sjukhus eller därmed jämförlig inrättning ska dock inte föranleda upphävande av beslut om verkställighet utanför anstalt.

Beslut om verkställighet utanför anstalt ska upphävas om den dömde

1. åsidosätter vad som åligger honom eller henne enligt denna lag eller enligt en föreskrift som meddelats med stöd av lagen och det som ligger honom eller henne till last inte är av mindre betydelse,

2. begär att så ska ske,

3. inte följer föreläggandet att påbörja verkställigheten eller, när verkställigheten ska påbörjas, är häktad eller intagen i kriminalvårdsanstalt av någon annan anledning än för verkställighet av det straff som beslutet avser, eller

4. innan verkställigheten har påbörjats, antingen döms på nytt till fängelse eller får villkorligt medgiven frihet förverkad enligt

4. innan verkställigheten har påbörjats, antingen döms på nytt till fängelse eller får villkorligt medgiven frihet förverkad enligt

⁴ Senaste lydelse 2016:494.

26 kap. 19 § eller 34 kap. 5 § brottsbalken på sådan tid att han eller hon ska avtjäna fängelse i mer än *sex månader*.

26 kap. 19 § eller 34 kap. 5 § brottsbalken på sådan tid att han eller hon ska avtjäna fängelse i mer än *ettundraåttio dagar*.

15 §⁵

Övervakningsnämnden prövar, efter anmälan av Kriminalvården, frågan om upphävande av beslut om verkställighet utanför anstalt. Nämnden får också självmant ta upp frågan till prövning. *Om beslutet upphävs, skall nämnden fastställa hur många dagar av fängelsestraffet som verkställts utanför anstalt. Den tid sådan verkställighet har pågått skall därvid räknas som verkställd tid, om inte särskilda skäl talar mot det.* Om det finns synnerliga skäl, får nämnden besluta om återbetalning av avgift enligt 5 § som belöper på tid efter det att verkställigheten utanför anstalt upphört.

Övervakningsnämnden prövar, efter anmälan av Kriminalvården, frågan om upphävande av beslut om verkställighet utanför anstalt. Nämnden får också självmant ta upp frågan till prövning. Om det finns synnerliga skäl, får nämnden besluta om återbetalning av avgift enligt 5 § som belöper på tid efter det att verkställigheten utanför anstalt upphört.

Beslutet om verkställighet utanför anstalt får inte upphävas efter den fastställda dagen för strafftidens slut.

17 §⁶

Om övervakningsnämnden bestämmer att beslutet om verkställighet utanför anstalt ska upphävas eller om det bestäms att beslutet tills vidare inte ska gälla, ska den dömde, om verkställigheten har påbörjats, föras till en kriminalvårdsanstalt för fortsatt verkställighet av fängelsestraffet. Polismyndigheten ska förpassa den dömde till en sådan anstalt.

Om det bedöms kunna ske utan fara för att den dömde *avviker*, får Polismyndigheten förelägga honom eller henne att inställa sig vid kriminalvårdsanstalten i stället för att förpassa honom eller henne dit.

Om det bedöms kunna ske utan fara för att den dömde *undandrar sig verkställighet*, får Polismyndigheten förelägga honom eller henne att inställa sig vid kriminalvårdsanstalten i stället för att förpassa honom eller henne dit.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

2. Bestämmelserna i 11 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för ansökningar som getts in före ikraftträdandet.

⁵ Senaste lydelse 2005:981.

⁶ Senaste lydelse 2014:622.

3. Bestämmelserna i 12 och 15 §§ i den äldre lydelsen gäller fortfarande för den som före ikraftträdandet meddelats ett straffidsbeslut enligt lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. Dock ska vid tillämpningen av bestämmelsen i 22 § den upphävda lagen om beräkning av strafftid m.m. med 19 § andra stycket och 19 a § samma lag samt 33 kap. 7 § brottsbalken även avses lagen (2018:000) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård¹

*dels att 10 a § ska upphöra att gälla,
dels att 11 § ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

I fråga om beräkning av den tid som verkställigheten *skall* pågå, *skall 19, 21–23 och 25 §§ lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. tillämpas på motsvarande sätt.*

Så snart domen på sluten ungdomsvård har börjat verkställas, *skall* Statens institutionsstyrelse fastställa dagen för verkställighetens slut. Styrelsen *skall* fastställa en ny sådan slutdag om omständigheterna ger anledning till det.

I fråga om beräkning av den tid som verkställigheten *ska* pågå *och avbrott i verkställigheten, ska 17–19 §§ och 20 § första stycket strafftidslagen (2018:000) samt 12 a kap. 1 § fängelselagen (2010:610) tillämpas.*

Så snart domen på sluten ungdomsvård har börjat verkställas, *ska* Statens institutionsstyrelse fastställa dagen för verkställighetens slut. Styrelsen *ska* fastställa en ny sådan slutdag om omständigheterna ger anledning till det.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

2. Bestämmelserna i 11 § första stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande för den som före ikraftträdandet meddelats ett straffidsbeslut enligt lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. Dock ska vid tillämpningen av bestämmelsen i 22 § den upphävda lagen om beräkning av strafftid m.m. med 19 § andra stycket och 19 a § samma lag samt 33 kap. 7 § brottsbalken även avses lagen (2018:000) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande.

¹ Senaste lydelse av 10 a § 2016:495.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 §

Om den som *skall* överlämnas avger en förklaring om att han eller hon avstår från överklagande och medger att beslutet om överlämnande får verkställas, får verkställighet ske *utan hinder av att* beslutet inte har *vunnit* laga kraft. I fråga om sådan *nöjdförklaring* tillämpas 4 och 6–8 §§ lagen (1974:202) om beräkning av straffid m.m.

Om den som *ska* överlämnas avger en förklaring om att han eller hon avstår från överklagande och medger att beslutet om överlämnande får verkställas, får verkställighet ske *även om* beslutet inte har *fått* laga kraft. I fråga om en sådan *förklaring* tillämpas 11 § andra stycket samt 12 § och 13 § första stycket straffidslagen (2018:000).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.
 2. Bestämmelserna i 6 kap. 4 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för prövning av en förklaring som lämnats före ikraftträdandet.

11 Förslag till lag om ändring i fängelselagen (2010:610)

Härigenom föreskrivs i fråga om fängelselagen (2010:610)

dels att 1 kap. 2 och 3 §§, 6 kap. 8 § och 12 kap. 2, 3 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 12 a kap., tre nya paragrafer, 2 kap. 4 a och 4 b §§ och 15 kap. 2 a §, och närmast före 2 kap. 4 a § och 15 kap. 2 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Den som är intagen i anstalt får *medges att vistas utanför anstalten enligt 9 kap. 1 §, 10 kap. 1–4 §§ och 11 kap. 1 §.*

Den som är intagen i anstalt får *under verkställigheten vistas utanför anstalten i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag. En intagen får under verkställigheten även vistas utanför anstalten om det sker med stöd av bestämmelser i annan lag om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer till en annan stat.*

Som vistelse utanför anstalt anses inte att en intagen, genom Kriminalvårdens försorg, transporteras utanför en anstalt med anledning av att ett beslut enligt lagen ska verkställas.

Vid vistelse utanför anstalt enligt 11 kap. 1 § första stycket 2–4 gäller inte 2–10 kap.

3 §

Bestämmelser om när ett fängelsestraff får verkställas och hur tiden för verkställigheten ska beräknas finns i *lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.*

Bestämmelser om när fängelsestraff får verkställas och hur *strafftid* ska beräknas finns i *strafftidslagen (2018:000).*

2 kap.

Placering i häkte

4 a §

1 anslutning till omplacering får en intagen placeras i häkte

1. i avvaktan på anstaltsplacering, om det är nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten, eller

2. om det behövs med hänsyn till transportförhållandena.

Den intagne får i de fall som avses i första stycket tillfälligt placeras i polisarrest. Är den intagne under arton år får han eller hon placeras i polisarrest endast om det är absolut nödvändigt.

4 b §

Tiden i häkte med stöd av 4 a § första stycket får inte vara längre än nödvändigt och inte längre än sju dagar, om det inte finns särskilda skäl för en längre tid. Även om det finns särskilda skäl får tiden inte vara längre än trettio dagar.

Vid tillämpning av första stycket ska tid i polisarrest räknas som tid i häkte.

6 kap.

8 §

Under utredning av frågor enligt 12 kap. 1 § denna lag eller enligt 26 kap. 6 och 7 §§ brottsbalken får en intagen tillfälligt hållas avskild från andra intagna i den utsträckning det är absolut nödvändigt för att syftet med utredningen inte ska äventyras. Den intagne får inte hållas avskild under längre tid än fyra dygn.

En intagen som hålls avskild från andra intagna enligt första stycket får vägras kontakt med andra personer genom besök, elektronisk kommunikation eller försändelser, om det är absolut nödvändigt för att syftet med utredningen inte ska äventyras.

Om ett avskiljande enligt första stycket inte kan verkställas i anstalt, får den intagne placeras i häkte.

Under utredning av frågor enligt 12 kap. 1 § denna lag eller enligt 26 kap. 6 a och 7 §§ brottsbalken får en intagen tillfälligt hållas avskild från andra intagna i den utsträckning det är absolut nödvändigt för att syftet med utredningen inte ska äventyras. Den intagne får inte hållas avskild under längre tid än fyra dygn.

12 kap.

2 §

Bestämmelser om att den villkorliga frigivningen kan skjutas upp finns i 26 kap. 6 och 7 §§ brottsbalken.

Bestämmelser om att den villkorliga frigivningen kan skjutas upp finns i 26 kap. 6 a och 7 §§ brottsbalken.

3 §

Frågor om varning enligt 1 § eller uppskjutande av villkorlig frigivning enligt 26 kap. 6 och 7 §§

Frågor om varning enligt 1 § eller uppskjutande av villkorlig frigivning enligt 26 kap. 6 a och

brottsbalken ska avgöras skyndsamt. 7 §§ brottsbalken ska avgöras skyndsamt.

5 §

I mål och ärenden om uppskjuten villkorlig frigivning enligt 26 kap. 6 och 7 §§ brottsbalken ska ett offentligt biträde förordnas för den intagne, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Innan ett beslut om uppskjuten villkorlig frigivning meddelas ska den intagne *beredas* tillfälle att yttra sig.

I mål och ärenden om uppskjuten villkorlig frigivning enligt 26 kap. 6 a och 7 §§ brottsbalken ska ett offentligt biträde förordnas för den intagne, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Innan ett beslut om uppskjuten villkorlig frigivning meddelas ska den intagne *ges* tillfälle att yttra sig.

12 a kap.

Avbrott i verkställigheten

1 §

Om verkställigheten avbryts ska den tid under vilken avbrottet varat inte räknas som verkställd tid.

Verkställigheten anses inte avbruten om en intagen häktas med anledning av misstanke om brott eller med anledning av brott som prövats i ett mål eller som påföljd avser.

2 §

Frågor om avbrott i verkställigheten med anledning av att en intagen avvikit ska prövas utan dröjsmål när verkställigheten återupptas.

3 §

Innan ett beslut om avbrott i verkställigheten enligt 2 § meddelas ska förhör hållas med den intagne.

15 kap.

Förpassning

2 a §

Påträffas en intagen som avvikit ska han eller hon återföras till kriminalvårdsanstalt för fortsatt verkställighet av fängelsestraffet. Polismyndigheten ska förpassa den intagne till ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt.

Vad som sägs i 2 kap. 4 a § första stycket 2 och andra stycket samt 4 b § ska gälla också beträffande den som enligt första stycket ska återföras till den kriminalvårdsanstalt från vilken han eller hon avvek.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.
 2. Den upphävda lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. gäller dock fortfarande i fråga om tillfällig placering i häkte eller polisarrest som med tillämpning av 11 § den lagen pågår vid ikraftträdandet.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Om den som ska överlämnas avger en förklaring om att han eller hon avstår från överklagande och medger att beslutet om överlämnande får verkställas, får verkställighet ske även om beslutet inte har *vunnit* laga kraft. I fråga om en sådan förklaring tillämpas 4 och 6–8 §§ lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

Om den som ska överlämnas avger en förklaring om att han eller hon avstår från överklagande och medger att beslutet om överlämnande får verkställas, får verkställighet ske även om beslutet inte har *fått* laga kraft. I fråga om en sådan förklaring tillämpas 11 § andra stycket samt 12 § och 13 § första stycket straffidslagen (2018:000).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.
 2. Bestämmelserna i 5 kap. 3 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för prövning av en förklaring som lämnats före ikraftträdandet.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen *dels* att 3 kap. 22 § ska upphöra att gälla, *dels* att 2 kap. 10 § och 3 kap. 21 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

Om verkställigheten av den påföljd som avses i domen pågår i Sverige när den sänds över till den andra medlemsstaten för att där erkännas och verkställas, får verkställigheten fortsätta här till dess den dömde transporteras till den andra staten enligt 12 §.

Om den dömde, efter det att domen har sänts över till den andra staten, häktas i ett annat mål, tillämpas 9 § *lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.*

Om den dömde, efter det att domen har sänts över till den andra staten, häktas i ett annat mål, tillämpas 8 § *strafftidslagen (2018:000)*.

Om Kriminalvården enligt 8 § har upphävt ett beslut om att sända över en dom eller om en behörig myndighet i den andra medlemsstaten beslutat att inte erkänna och verkställa domen, får verkställighet av påföljden fortsätta eller påbörjas i Sverige. Detsamma gäller om myndigheten i den andra staten har underrättat Kriminalvården om att verkställighet av andra skäl inte kan äga rum i den staten.

3 kap.

21 §¹

Verkställighet i Sverige ska ske enligt vad som gäller vid verkställighet av fängelse, sluten ungdomsvård eller överlämnande till rättspsykiatrisk vård, om inte annat följer av denna lag.

Verkställighet får ske även om påföljden är strängare än vad som enligt svensk lag hade kunnat följa på brottet eller brotten.

Den tid som den dömde varit frihetsberövad i den andra staten och i Sverige med anledning av de brott som påföljden avser ska tillgodoräknas honom eller henne vid verkställigheten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Ändringen innebär att tredje stycket tas bort.

2. Den upphävda bestämmelsen i 3 kap. 22 § gäller dock fortfarande för den som före ikraftträdandet meddelats ett straffidsbeslut enligt lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt riksdagens beslut Utskottets förslag
(rskr. 2017/18:307)*

18 §

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärder som endast avser måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som endast avser rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, och
4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttan rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, får utföras av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om en uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförfarandelagen eller någon annan skatteförfattning,

3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård vid en låsbar enhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 15 d § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet enligt 34 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 34 b § samma lag, mål om vård vid en låsbar enhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om vård i enskildhet enligt 14 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt *lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.*, mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård vid en låsbar enhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 15 d § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet enligt 34 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 34 b § samma lag, mål om vård vid en låsbar enhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om vård i enskildhet enligt 14 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt *strafftidslagen (2018:000)*, mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål om preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.